

5. DETSEMBER — KONSTITUTSIOONI- PÄEV

* Täna «TP»-s räägime sotsialistlikust võistlusest, meie kollektiivi liikmest — ENSV teenelisest teadlasest, äsja väitekirja kaitsnud matemaatikust, sellest, mida on nädala jooksul meil majas tehtud... Üsna tavaline lehenumber, mis räägib meie instituudi argipäevast, ja oma tavalisuses ehk siiski mõtestab meie jaoks mõisteid haridus — töö — puhkus, mis seonduvad 5. detsembril, NSV Liidu konstitutsiooni päevaga.

Nr. 34 (764) Kolmapäeval, 4. detsembril 1974 XXVI AASTAKÄIK

A-Ü. AKTIIVIKOOL

Järjekordne aktiivikooli õppus toimus reedel, 22. novembril ja oli ühtlasi sügissemestril viimane.

Külla oli kutsutud väliskommentaator Vambola Pöder, kes valgustas lähemalt Nõukogude Liidu ja Ameerika Ühendriikide vahelisi kaubandus- ja välisuhteid. Esitati küsimusi momentaalselt välispoliitikat puudutavate sündmuste kohta. Sealhulgas räägiti ka võimalikest presidendikandidaatidest USA-s eelseisvatel valimistel, mis toimuvad teatavasti kahe aasta pärast.

Õppuse teises osas tutvustas mehhaanikateaduskonna prodekaan M. Pikner lähemalt 1972. aastal kinnitatud uut stipendiumimäärust. Kuna lähemas sessioonis ja mõningadki probleemid ebaselged, eriti esmakursustele, oli see teema täiesti ajakohane. Kahju vaid, et osavõtjate arv viimastel kordadel on vägisi kipunud napiks jääma.

Järgmine aktiivikooli õppus toimub uuel aastal, pärast eksameid, ja nagu lubatud, väljaspool Tallinna. Kas suuskadel või ilma, see oleneb ilmatäädist.

KATRIN ROOMET
TP-11 a/ü. rühmaorganisaator

Mida ja kuidas taheti teha? Taheti teha hästi. Juhinduti ELKNÜ TPI komitee poolt 1972. aasta oktoobris kinnitatud sotsialistliku võistluse juhendist.

Mida tehti ja kuidas? Tegime halvasti. Parimad õpperühmad saime siiski hädaga välja selgitada. Tähtjaks oli 7. november, kuid teaduskondade õppesektorid ei tulnud selleks ajaks toime. Nädal kulus veel ja alles siis hakkasime otsotsaga kokku tulema. Elektroautomaatika ja ehitusteaduskond olid need, kes kõige viimati oma asjad korda said ja siiski mitte päriselt. Miks nii? Omajagu aega võttis vastavate punktitaabelite jõudmine komisjoni. Olukord kujunes nii.

TPI õppesektorit teaduskonna komsomolisekretärile, siis õppesektorit juhatajale ning lõpuks komsorgideni. Siis nädal või rohkemgi komsorgi käes (arvustused olid tõesti tublisti ja viivitaminegi võttis aega). Lõpuks jõudis kokkuvõtte TPI õppesektorile tagasi. Viga peitus võibolla selleski, et selgusetu oli, kes siis õppetöö eest teaduskonna komsomolikomitees vastutab. Nii on ehitusteaduskonna komsomolibüroo sidemed ELKNÜ TPI komiteega praegugi ebarahuldavad.

Ei saa mööda minna ka sotsialistliku võistluse juhendist, mille järgi kokkuvõtteid tehti. Põhipuudus: praktiliselt ei toi-

SOTSIALISTLIK VÕISTLUS

munud võistlus, vaid fakti konstateerimine, palju oleme punkte kokku saanud. Nii oli enamusele õpperühmadele üllatus, kui nad parimaiks tunnustati.

Mida ja kuidas tahetakse teha? Kindlasti paremini. Sotsialistlik võistlus peab kajastama õpperühma igakuisel tegevust, seda peamiselt põhjuseta puudumiste ja õppeedukuse osas. Selleks tuleb iga teaduskonna dekaani juurde sotsialistliku võistlust kajastav tabel, mida täidetakse iga kuu. Komsorgide tööd vähendab selline süsteem tunduvalt. Kuidas see välja kujuneb, saab näha detsembril esimestel päevadel.

Mis on praegu käsil? Vastavate sotsialistliku võistluse tabelite valmistamine ja punktide määramise ühtlustamine. Komsorgid saavad sellest täpsemalt teada teaduskonna stipendiumigrupi koosseisul. Pärast seda on neil vaja sama ka teistele rühmakaaslastele edasi rääkida.

VILJAR MEISTER
ELKNÜ TPI komitee
õppesektorit juhataja

VÕITJAD

KA-71. Komsorg Veronika Palmi.
Majandusteaduskond.
TI-31. Komsorg Teodor Lutškovski.
TI-91. Komsorg Andres Paaling.
Mehaanikateaduskond.
MD-31. Komsorg Reet Haus.
MP-71. Komsorg Ruut Peets.
Elektroautomaatika-teaduskond.
LE-31. Komsorg Heiki Laur.
LR-71. Komsorg Kuuno Peek.
Ehitusteaduskond.
E-31. Komsorg Raivo Pöial.
EV-91. Komsorg Aleksander Bauman.

◆ SOTSIALISTLIKU VÕISTLUSE VÕITJAD 1973/74. õ.-a. ◆

Elektro-energeetikateaduskond.
AO-37. Komsorg Nadežda Nikolskaja.
AO-91. Komsorg Einar Pukk.
Keemiateaduskond.
KA-57. Komsorg Anna Žuravljova.

Astronoomia- ja kosmonautikahuvilistele

TPI Täppisteaduste Rahvaulikooli avas astronoomia ja kosmonautika teaduskonna. Kaheaastane kursus on mõeldud keskkooli 10. ja 11. klassi õpilastele, kuid teisi soovijaid registreeritakse kohapeal. Iga kuu viimasel pühapäeval toimub TPI auditooriumis 102 neli loengut. Algus kell 12.

Astronoomia loengutes tutvustatakse moodsa astrofüüsika põhisuundi: tähtede evolutsiooni, relativistlikku astrofüüsikat, välisgalaktilist astronoomiat ja

kosmoloogiat. Kosmonautikast: kosmosesõidukite jõuseadmeid ja ehitust, kosmonautika tehnilisi ja teaduslikke rakendusi. Lõpetuseks räägitakse maailmast tsivilisatsioonidest ja korraldatakse vestlusring. Enamik lektoreid on TA Astrofüüsika ja Atmosfäärifüüsika Instituudi teadurid. Planeeritud on ekskursioonid Tõravere observatooriumisse, Tartu ja Tallinna tähetorni.

PEEP KALV
TPI TäpRU ühiskondlik dekaan

MAARUS ja meie

Erialaste teadmiste andmise kõrval on kõrgema kooli tähtsaks ülesandeks üliõpilaste maailmavaate, poliitiliste vaadete ja kõlbeliste omaduste kujundamine. Selle ülesande täitmiseks on suur osa õppe-metoodikavalitsuse kasvatustöö osakonnal, mille tööst ja ülesannetest palusime rääkida osakonna juhatajal KIIRA NESTEROVAL:

● Millal ja miks kasvatustöö osakond loodi?

Õppe-kasvatustöö põhilised eesmärgid meie instituudis on kavandatud üliõpilaste kommunistliku kasvatus- ja ühiskondlik-poliitilise praktika programmi kogu õppeajaks. Programmi elluviimiseks on välja kujunenud kindel organisatsiooniline struktuur.

Kõigile õpperühmadele, välja arvatud viimane kursus, on kinnitatud rühmajuhendajad. Alates 1970. aastast töötavad teaduskondades ühiskondlikel alustel kasvatustöö prodekaanid, kes määratakse kommunistide hulgast kooskõlastatult parteiorganisatsiooniga. Selle tulemusena on kasvatustöö suunamine muutunud sihispärasemaks, plaanide realiseerimine mõjusamaks. Nimetatud tööloogi üleinstituudiliseks koordi-

KINDLAID RETSEPTE EI OLE

neerimiseks ongi OMV juurde moodustatud kasvatustöö osakond, mis loodi 1972. a. kevadel.

● Teie osakonna ülesanded?

Nimetan neist põhilised: osakonna tööplaanide koostamine ja realiseerimine; üleinstituudiliste kasvatustööde läbiviimise tagamine; teaduskondade kasvatusala prodekaanide, rühmajuhendajate ja nende abide tegevuse kontroll; üliõpilaste atesteerimise kontrollimine. auditooriumivälise kasvatustöö (huvialaklubid, ringid) arvestus, paremate kogemuste üldistamine jne.

● Mida ütlete plaanide kohta teaduskondades ja kateedrites?

Mõnede kateedrite ja rühmajuhendajate plaanid ei vastanud nõuetele (soojusenergeetika, teadusliku kommunismi, masinaelementide, laevajõuseadmete kateedrid), rühmad KÜ-51 ja KO-31. MM-37 juhendaja R. Mosberg pole tänaseni oma plaani tagastanud. Paljud sissekanded on puhtformaalsed. Semestrisse on planeeritud sageli vaid 3–4 üritust.

● Rühmajuhendaja ja tema koht üleinstituudilises kasvatustöös?

Rühmajuhendaja on kasvatustöö tähtsaim lüli. Tema tegevus peab vastama kommunistliku kasvatusprogrammi nõuetele. Eriti suur on rühmajuhendaja osa esimestel kursustel. Kui juhendaja oskab ja kui jätkub

initsiatiivi, suudab ta muuta rühmakolmiku oma tõeliseks abiliseks ja saavutada head kontakti kogu rühmaga. Enamus rühmajuhendajaid suhtub oma töösse täie vastutustundega. 1973/74. õ.-a. töötas instituudis 169 rühmajuhendajat (nendest professoreid 3,5%, dotsente — 47%, vanemõpetajaid — 35%, assistente — 13%). Oktoobrikuus oli meie tähelepanu rühmajuhendajate abide töö korraldusel. Selgus, et enamusest neist teab oma ülesandeid. Kuid on ka vastupidist. On ülim aeg siiski teadma hakata, sest varsti on üliõpilastel eksamite ning arvestuste aeg käes ja rühmajuhendaja abidel tuleb koos rühmajuhendajaga rühma tegevusest aru anda.

● Mis on Teie töös ebameeldiv?

Muidugi poleks üksikute ebahuviliste käitumisjuhtude põhjal võimalik otsustada kõikide üliõpilaste üle, ent ikkagi on ebaväärika käitumise juhtude registreerimine meie töös ebameeldiv asi. Mõõdund õppeaastal oli rektori käskkirjaga noomitusi avaldatud 59-le üliõpilasele (1972/74. õ.-a. 40-le). Käesoleva õppeaasta kahe ja poole kuu jooksul avaldati rektori käskkirjaga noomitus 8-le üliõpilasele.

Lõpetuseks: kasvatustöö valdused on laiad, siin ei kehti muutumatud retseptid ega juhised. Kasvatajatel peab jätkuma püsivust, kannatust ning leidlikkust.

● KES? KUS? MILLAL? Võistkonnad TPI aulas tänavusügisese mälumängu ajal.

РАССВЕТ НА КРАСНОЙ ПЛОЩАДИ

Красная площадь — удивительное место, откуда можно взглянуть на все стороны света, словно поднята она высоко над страной. Но и она видна всему миру, видна через океаны и горы, через леса и поля.

... Как певучая гроздь, повисает в воздухе музыка курантов, звучит бой часов Кремлевской башни. Ближе к рассвету. Первая краска зарисовки касается вершечек башен, трогает шпили и купола. Отступая, редет туман, и, как бы заново возникнув, открывается видение Красной площади.

И вдруг кажется, что ты и впрямь стоишь на том месте, откуда начинается земля. А может быть, это так и есть? Тут она и берет свое начало, советская земля наша — у сердца Родины.

Ветер несет над Родной рокот станков, гул тракторов, смех детей, гудки паровозов, пение, музыку — глубокий и сильный голос жизни... Звучит над Красной площадью бой часов, и народы слушают его как колокол мира. Звучит, звучит величавый колокол, бьют часы Кремлевской башни.

В стране Советов

В стране Советов, в русской стороже

Народы все сплотила дружба.
И этот мир большой Земле,
Он, как вода и воздух нужен.

Эстонцу, украинцу, латышу,
Азербайджанцу, русскому,

И каждому ребенку-малышу
Союз пятнадцати — сияет
солнцем.

Народов много населяют Землю,
И дружба наша всем — пример.
Свободе, братству и единству

внемлют,
и слову Родины — Союзу ССР
ЕЛЕНА ЖЕВОРА.
КА-17.

«Долго будет Карелия сниться...»

В разгаре учеба. Но впечатления, накопленные за время отдыха, неизгладимы.

Один из студентов нашей группы, ЛР-37, был прямо-таки заражен водным туризмом. Ему удалось зажечь и других студентов. Собралась группа, десять человек. Решили отправиться в Карелию. Маршрут: река Шуя, степень сложности — II категория, длина — 220 км.

Начались сборы. А 5 июля уже ехали в Ленинград. Дальше наш путь лежал в Петрозаводск. 7 июля вышли на маршрут. Шуя оказалась широкой и глубокой. По берегам — огромные сосны и осины. Березы, застывшие в зеркальную гладь реки, склонились до воды. Река была спокойной. Но лишь до порога, который показался нам большим. Наверное, потому, что был первым. А впереди нас ожидал настоящий порог. Проходили его на разгруженных байдарках. Огромные волны, камни... Одна байдарка перевернулась. Спасательная команда и надувные жилеты не подвели. Байдарку выловили. «Крещение начинающих байдарочников» окончилось благополучно.

Мы прошли много порогов, но особенно запомнился водопад,

высотой в 2 метра. Когда байдарка входила в струю, справа и слева оказывались камни. Струя воды сбрасывала ее вниз, и байдарка останавливалась. Теперь все зависело от силы гребцов. Надо было победить встречную волну. Две байдарки оказались перевернутыми, а другие выплыли, полные воды.

Нас очень заинтересовало северное зодчество: деревянные дома с резными наличниками и окон, с балконами.

Поход был окончен 15 июля, в селе Шуя. Байдарки были собраны и отправлены в Таллин. Но наше путешествие продолжалось. Мы решили поработать в совхозе. Нам были рады: ведь конец июля — сенокосная страда. Работали с утра до вечера. Жили в палатках. У нас появилось много новых друзей: ребята из соседних домов, курсанты Ленинградского военного училища. Вечером у костра было много народа. Пели песни, читали стихи.

Марциальные воды, заповедник Кивач, Кондопога — надолго останутся в нашей памяти. И отзывчивость людей. Мы в течение 2-х дней путешествовали на попутных машинах, и не было случая, чтобы машина не остановилась.

Следующий маршрут был сложнее первого, III категория. Состав группы изменился: трое таллинцев, студентов ТПИ, и четверо студентов из Горького.

10 августа отправились в плавание. Этот поход был иным. Большую часть времени мы должны были потратить на прохождение озер. Трудность прохождения озер заключалась в том, что здесь надо было очень хорошо ориентироваться, так как береговая линия сильно изрезана. А впереди нас ждали два волока: один — 3 км, а другой — 4 км.

Отличительная черта пешеходного туризма — ограниченность груза, так как его надо тащить на себе. А в водном туризме об этом думается меньше. И у нас оказалось много вещей, да еще и байдарки. На волоке пришлось об этом позаботиться. Но это, в конце концов, мелочи.

До сих пор вспоминается Карелия, ее леса, озера, реки. Не забыть брезентовый уют палатки, дым костра, лица друзей. А в голове уже рождаются планы нового летнего похода.

ТАТЬЯНА ШЕВЧЕНКО.
ЛР-37.

● Кадр из фильма «Романс о влюбленных».

На экранах в декабре

«Если хочешь быть счастливым». Широкоэкранный, цветной. Киностудия «Мосфильм». Режиссер-постановщик — Николай Губенко.

Это рассказ о трудных дорогах счастливой молодой семьи, о том хорошем, что видит и знает художник о людях: Николай Губенко — и исполнитель главной роли. В фильме также снимались Жанна Болотова, Василий Шукшин.

«Личная жизнь». Широкоэкранный. Киностудия имени Александра Довженко. Режиссер-постановщик — Владимир Довгань.

Как жить счастливо? Поиск личного счастья, неотделимого от счастья всего общества, и вера в правоту его — таков замысел фильма, поставленного режиссером Владимиром Довганем. В главных ролях заняты ленинградские артисты Николай Муравьев, Ирина Лаврентьева, Станислав Ландграф.

«Попытка убийства». Широкоэкранный. Производство киностудии «Барандов», Чехословакия.

Содержательна картина, поставленная режиссером Иржи Секвенсом по собственному сценарию. В фильме два пла-

на. Один из них — детективный, другой, более значительный, учит нас доверию, разоблачает ту подозрительность, которая обрекает человека на одиночество. Главную роль профессора Трояна исполняет Карел Гегер.

В декабре мы опять встретимся с хорошо известным и любимым фильмом «Человек-амфибия» режиссера В. Атарова, посмотрим итальянский фильм «Сакко и Ванцетти», где играет популярный актер Джан Мария Волонте.

Обзор новых фильмов подготовила Нина ВОЙНОВА.
ЛА-57.

Karussellimõtted

● ENNE ALGUST ●

«Ah epakad? Ja loevad luulet? Peaks vist ära kuulama. Kas või sellepärast, et see (luuletused, ma mõtlen, ja soov neist sisse võetud olla) on meie majas, tipis ikka, haruldasevõitu nähtus.

Nad saavad seal (EPA-s ikka) imelike asjadega hakkama, niisugustega, mida maa parandamine või metsa valvamine üldse ei nõua. Järelikult võib oodata pisikest üllatust.

Luule? Mis sa ütled, mis mina sellest taipan? Mul homme projekti tähtaeg.

● KESKEL ●

Mis olen mina ise? Mis on maailm, kus ma elan, liigun, jooksen, istun, ootan, muretsen, olen õnnelik, kus mul on raske, kus mul on pagana hea... Kas ma pean üldse sellele mõtlema? AKKI IKKAGI PEAN?

● PÄRAST LÕPPU ●

«Aitäh...»

«No muidugi, selle peale ei ütle muud, kui et: vaata epakaid...»

«Raputasid kenakesti...»

● SELGITUSEKS ●

18. novembril esines TPI aulas EPA loominguline kollek-

tiiv (nii oli kuulutustel kirjas). Luuletrupp «Homo novus». Ette kantü kava («KARUSSELLIMÄNG»), kus oli kasutatud Byroni, Faulkneri, Hoffmannstahli, Baturini teksti. Stsenarium ja lavastus: ÜLO PEETS. Esinesid: REIN ERM, MERIKE RAISTE, ALO TOBRELUITS. Heli: ANDRES ERM. Valgus: SIIRI PEETS.

Ülo Peets: «Miks me seda teeme? Otse pole teil siin keegi seni küsinud, aga tunda on, et tahetakse küsida. See on meie teine kava. Algus sai kõik teaduskondadevahelisest isetegevuskonkursist. Oli vaja midagi kokku panna. Algul oli vajadus. Pärast tuli tahtmine. Praegu on kolmas programm tulemisel. Mis just? Siis on näha, kui juba korra laval oleme käinud. See on muinasjutt, peaaegu. Ma tahaksin MOELDA nendes programmides, mis olen kokku pannud. Filosoofilist tagapõhja otsida. Leida see. Mitte lihtsalt lugeda luuletusi.»

T. PII

VEIDI ÜHEST KÕLAKAST

Kui natukenegi spordi vastu huvi tunda, siis jõuab su kõrvu hästi kõhku kõlakas, et majandusteaduskonnas selles osas asjad hästi lähevad. Seda kinnitavad ka trobikond karikaid, mis vitriinis uhkeldavad ja kord dekaani juures käies nägin isegi Kalevipoja kuju. Räägitakse, et see olevat kõige väärtuslikum auhind meie koolis ja ju ta siis seda ka on, kui teda isegi teiste juurde ei tihata panna. Peale karikate on ka igasuguseid võistlusi, ent nendeni nagu ei küüni tase ja nii olengi siiani vesise suuga pealt vaadanud. Kui nüüd teaduskonna spordiaktiivi laager välja kuulutati, siis päädsin end ka sõitjate hulka sokutada. Ega midagi head küll lootnud, tahtsin vaid oma arvamust avaldada: huvitav, kas ühelt võistluselt teisele tormamine ongi see massisport; kas rahvasport erineb siis tipp-sportist selle poolest, et pead ainult võistlema ilma igasuguse lootusetagi harjutada?

Laagri plaanis oli suur hulk igasuguseid loenguid. Kartsin nendel igavuse kätte ära surra,

kuid ometi juhtus nii, et selliseid huvitavaid asju pole ma tükk aega kuulnud. Sm. Hiire rääkis muredest, mis seotud instituudi arenguga, suundadest, kuhu tema arvates peaks minema meie spordiliikumine, olümpiamängudest Tallinnas. Dotsent Väljataga pidas põrutava loengu Rootsimaaast. Sm. Peegel korraldas näitliku praktikumi kehaliste võimete hindamise kohta. Teaduskonna sporditööd juhtivad tudengid rääkisid raskustest ja edaspidistest plaanidest, selgitasid asju mitme kandi pealt nii, et üht-teist sai kohe päris selgeks. Igal juhul oma küsimusega ma välja ei tulnud, sest paistis, et k/ik nõukogu mõtlemine liigub samas suunas. Ja et nad kõiki omapoolseid võimalusi kasutada mõistavad, seda näitas laagri läbiviimine, sest tõsine töö kulges toredas sportlikus õhk-konnas, mis kogu laagripere tervikuks muutis. Vaid teaduskonna komsomolibüroo esindaja ei osanud seda hinnata ning viskas varvast isegi enne, kui oli rääkinud komsomolielust teaduskonnas. Aga huvitav

oleks sellest natuke rohkem teada.

Ah et mida me siis veel tegime? Matkamas kätsime, Vaatasime TPI uue spordibaasi ehitust: kaks sauna on juba püsti. Orienteerusime ja muidugi koroonas, lauatenis ning male-kabe — nendest võtsid isegi sm. Hiire ja Väljataga osa. Ohtul oli saun, sai tantside. Mida sa hing ühelt nädalalõpult ikka rohkem oodata oskad?

Jah, on ikka tore küll, kui head kõlakad mõnikord tõesteks osutuvad, kuid ühele küsimusele jäi vastus ikkagi saamata: kas sellele võistlustekarussellile tõesti mingit vaheldust ei tule? Pole ju alati võimalust Neljärvele sõita ja mõnikord tahaks ka tööpäeva ohtul veidi liigutada. Teaduskonna spordijuhid ei osanud sellele vastata. Jäi mulje, et selles suunas liikumine toob neile ainult pahandust kaela.

DONALD ja RITA,
EKÜD*

* Vt. «TP» nr. 697, 9. veebr. 1973, 4. lk.

H. Jock — füüsika-mate- maatikakandidaat

füüsika-matemaatikakandidaadi kraadi.

Väitekirjas on vaatluse all teatavat liiki ligikaudsed arvutusmeetodid, nn. diferentsmeetodid. Uuritakse nende koonduvust ja koonduvuse kiirust harilike teist järku diferentsiaalvõrrandite rajaülesannete lahendamise, omaväärtuste ja omafunktsioonide leidmisel.

Enamikel juhtudel ei õnnestu diferentsiaalvõrrandite lahendamiseks teha lihtsaid seepärast on ligikaudsetel arvutusmeetoditel eriline tähtsus. Ükski arvutusmeetod ei ole universaalne. Meetod, mis ühe ülesande juures viib kiiresti sihile, võib teise ülesande jaoks osutada kõlbmatuks. Seetõttu huvitab matemaatikut mingi ligikaudse arvutusmeetodi vaatlemisel eelkõige selle rakenduspiirkond, s. t. tingimused, mille korral antud meetod koondub.

15. novembril kaitses oma väitekirja «Diferentsiaalvõrrandite koonduvusest harilike teist järku diferentsiaalvõrrandite ja omaväärtusülesannete lahendamiseks» TPI informatsioonitöötlemise kateedri vanemõpetaja Heiki Jock.

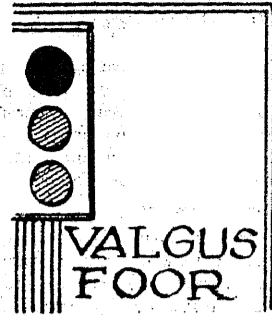
Tööd juhendas Tartu Riikliku Ülikooli professor G. Vainikko. Oponentide ENSV TA korrespondentide liige professor G. Kangro ja füüsika-matemaatikakandidaat V. G. Prikashtšikov (Kiev).

TRÜ matemaatikateaduskonnana nõukogu omistas H. Jockile

Diferentsiaalmeetodite koonduvust on uurinud paljud nõukogude ja välismaa matemaatikud, kuid kõik senised tulemused on saadud mitmesuguste kitsenduste korral. Kasutades Tartu matemaatikute G. Vainikko ja G. Karma poolt hiljuti väljatöötatud diskreetse kompaktsuse printsiipi, õnnestus H. Jockil neist kitsendustest vabaneda ja seega oluliselt laiendada uuritavate arvutusmeetodite rakendusvälja.

Andes tööle kõrge hinnangu, rõhutasid ametlikud oponentid dissertandi ees seisnud probleemide raskust ja käsitletava teema aktuaalsust. Tunnustavalt märgiti ära ka töötulemuste suur rakenduslik väärtus.

Heiki Jock sündis 5. mail 1942. a. Viljandi rajoonis Kärsnaas. Ta lõpetas 1961. a. Tõrva Keskkooli ja astus samal aastal Tartu Riikliku Ülikooli matemaatikaosakonda. Aastatel 1962—1965 teenis H. Jock Nõukogude Armees. Pärast ajateenistust jätkas ta õpinguid Tartu Riiklikus Ülikoolis, mille lõpetas 1969. a. Ülikooli lõpetamisest saadik on H. Jock töötanud Tallinna Polütehnilises Instituudis. Samas õppis ta aspirantuuris aastatel 1970—1973. TPI INFORMATSIOONITÖÖTLEMISE KATEEDER

TPI rektori nimele saadeti Eesti NSV Riiklikust Autoinspeksiioonist teade, millest selgus, et on koostatud akt-elektroautomaatikateaduskonna üliõpilase Meelis Pääro (LR-11) liiklusalase korrarikumise kohta.

30. oktoobril sõitis M. Pääro Pärnu maanteelt linnast välja, kusjuures ei olnud tehniliselt korras motorolleril BII-150-M suuna- ja numbritule valgustus, s. t. tuled ei põlenud.

Asjaosalise enda seletus: «Suunatule normaalseks tööks

on vajalik akumulaator, mis oli aga kodus hooldamisel (laadimisel). Seetõttu oli vilguti töösagedus vale. Tagumise tule mitte põlemise põhjuseks oli lambi läbipõlemine teel, mida ei osanud ette näha.»

Edaspidi anname «Valgusfooris» informatsiooni kõikidest niisugustest korrarikumistest ning selgitame liiklusprobleeme.

„PIKOS“ automehed ja liiklus

Automehed (loe: TPI autoinspeksiiooni eriala MT üliõpilased, õppejõud, külalised-eriala lõpetanud) saavad igal sügisel «Pikos» kokku. Traditsioon on varsti kümneaastane. Tänavusel MT-õhtul oli kõne all liikluskorraldus ja -ohutus. Külalised: Vabariikliku Autoinspeksiiooni ülem Hellat Rumvoit, Autotranspordi ja Maanteedepartamenti tehnikainformatsiooni osakonna juhataja Enno Paikre, kohtuekspertiisi teadusliku uurimise laboratooriumi liiklusekspertiisi osakonna juhataja Jaan Marmor, Riikliku Autoinspeksiiooni töötaja Enn Saik.

Nelja õhtutundi mahtusid külaliste jutus ja kuulajate küsimustes: * liikluskorralduse põhimõtted ja olukord vabariigis, * autoinspeksiiooni ja -inspektori argipäev, * erialane informatsioon, selle kogumine ja alleshooldamine, * kuidas teha kaastööd ajakirjale «Autotransport ja Maanteed», * mis saab pärast avariid, * motomatkajate mullune suvi diapositiivides, * IV kursuse nuputatud viktoriiniküsimused.

MIDA ARVASID TUDENG: «Tip-top õhtul!»

ÕPPEJÕUD: «Kasutegur ehk suurem kui mõnel väga heal auditooriumiloengul.»

KÜLALINE (mitte-automees), vastuseks küsimusele: mis mulje?: «Asjalik üritus.»

töödest. Ent kahjuks saab iga üliõpilane õppeaja kestel ainult väga väikese osaga õppejõududest tuttavaks. Oleks hea, kui nägupidi tundmisele lisanduks teadmine, millises kateedris see õppejõud töötab ja mis ametikohal.

Seepärast on mul ettepanek, et iga kateeder asetaks kateedri ukse kõrvale mitte lihtsalt õppejõudude nimekirja, vaid nimekirja koos õppejõudude fotodega. Sama võiks kehtida ka laboratooriumide kohta.»

Mida arvate, õppejõud? Kas Teie foto on efektiivne reklaam? Või mida peaksite omalt poolt tegema, et üliõpilased Teist ja Teie tegevusest rohkem teaksid?

Ajakirjanduskoolis

Ajakirjanduskooli 20. novembri õppus oli praktilist laadi.

«Tallinna Polütehniku» toimetaja Hille Ok rääkis kirjutamise printsiipidest, kompositsioonist ja žanridest. Lähemalt tutvustas ta nõudmist, mis esitatakse sõnumile ja ülevaatele. Tehti ka väike kokkuvõtte ajakirjanduskoolis käivate poolt seni toimetusele saabunud kirjutistest.

Lõpuks analüüsiti ühiselt viigaseid artikleid. Selgus, et lihtsalt ja lühidalt saab kogu mõtte välja öelda palju paremini kui keeruliste ja pikkade lausete. Sageli liialdatakse just igasuguste fraaside ja võõrasõnadega. Tuleb aga taotleda eelkõige lihtsust ja konkreetset, et lugeja saaks kiiresti ülevaate sellest, mida kirjutaja on tahtnud öelda.

AIRA VAGA E-14

Nädal hiljem toimunud kokkutulekul kohtuti Jaak Talvaga «Rahva Hääle» rahvusvahelise elu osakonnast. Mis vahe on portreel ja intervjuul, kuidas valmistada «Rahva Hääle» ning misuguste piasjadega peab õige ajakirjanik arvestama — kõigest sellest ja veel muistki vestles J. Talva ning vastas lõpuks kohalolijate arvukatele küsimustele.

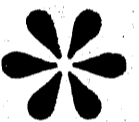
KES TEAB?

Ühel ilusal päeval leidsime toimetuse kirjastist järgmise sisuga kirja:

Hoi lavi haut
Mai
Saut rees sat
Kaf bet
Tawi harm nahas alf kaf
wawi ain
Zai jaman
Dant gemi tait pait
Sadai sappa af
Pa
Toimetuse ette kerkisid kolm võrdväärset võimalust:
— tegu on LKV agendi šifreeritud saadetisega, mis on eksikombel valesse kohta sattunud,
— tipikad on lõpuks ka luuletama hakanud — mis siis, et modernselt,
— lugu on võetud M. Undi poolt «Sirbis ja Vasaras» viidatud teosest «Estonski intelligent kak psihopat».

Tänu visale tööle jõudisime lõpuks siiski tõe jälile. Kas suudab seda ka keegi lugejaist? Ootame esmaspäevani, sest järgmises numbris teeme tõe kõigile teatavaks.

Head nuputamist!

SÄRAVAD SOKID.

Linnatranspordi ja jalakäijate ohutuse probleemide lahendamisele on asunud juba ka tekstiilitöötajad. Saksa FV firma laskis hiljuti välja (esialgu koolilaste tarvis) partii sokke, mis öösel pimedas säraavad kas kollaselt või oranžilt. Nüüd peab pimedas iga autojuht vaatama tähelepanelikult mitte ainult üles ja jälginema valgusfoori, vaid ka alla: kas pole kuskil näha kollaseid või oranže väikesi «valgusfoore»?

KIRJANDUS JA ELU.

G. Simenon otsustas kirjanusest loobuda. Simenon arvab, et ühele kirjanikule piisab täielikult 212-st raamatust (80-s neist on peategelane inspektor Maigret), tõlgitud 47-see keelde, välja antud kogutiraaziga 300 miljonit eksemplari. «Olen aru saanud, et viimased 50 aastat elan oma raamatute tegelaste elu. Nüüd tahaksin pisut elada ka oma elu». Kirjanik sai mullu 70 aastaseks.

KELLE VIHMAVARI?

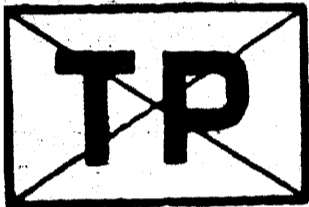
Neljandast korpusest leitud naiste kokkupandav vihmavari. Kätte saab vormistamisbüroost (AIV-104).

Vastutava toimetaja aset.
M. RANDVEER

«Таллинский политехникум», орган парткома, ректората, комитета ЛКСМЭ и профкома Таллинского политехнического института.

Trükikoda «Ühiselu», Tallinn
Pikk 40/42.
Hind 2 kop.

Tellimuse nr. 2142. MB-10501

Kiri toimetusele

Seekord on autor üliõpilane. Oma nime avaldamist ei pida-nud ta vajalikuks, kirja sisu on aga lühidalt järgmine:

«Olen TPI-s mitu aastat õppinud ja kuulnud paljudest õppejõududest, nende teaduslikest

sport

Keemikud rahvastepallis esimesed

Huvitav võistlus toimus teisipäeval, 19. novembril TPI võimlas Koplis. Instituudi naispere proovis jõudu rahvastepallis. Kaasakiskuvates ja paiguti draamatilistes heitlustes osalesid teaduskondade koondised, et selgitada 1974/75. õppeaasta tugevaim naiskond. Kuni viimase mänguni (kokku oli 15 mängu) ei lahkunud ükski võistleja. Oli ka põhjust, sest viimane kohtumine selgitas auhinnalised kohad. Nagu mullugi saavutas esikoha ühtlaselt löögijõuline keemikute esindus (juhendaja õppejõud M. Pajumägi).

Tubliit ja võidujanuliselt mängisid elektroautomaatikud (õppejõud A. Nurme) ja elektroenergeetikud (õppejõud R. Vip-per), saavutades vastavalt teise ja kolmanda koha.

Võistluste hea juhtimise eest kandis hoolt esimese kursuse kohtunike brigaad (H. Pajundi MM-11, I. Bergman AA-11, A. Joorits KM-11).

J. LÖSSOV
NSV Liidu teeneline treener

Ülekaalukas võit

Nädalavahetusel olid TPI ujujatel külas Moskva Baumani-nimelise Kõrgema Tehnika-kooli ujujad, keda seovad meiega kauaaegsed sõprusidemed.

Viimastel kohtumistel Moskvas, mis toimus veebruaris, jäi seitsmepunktiline paremus moskvalastele. Sedapuhku aga kogusid meie ujujad 176 punkti moskvalaste 117 vastu.

Parima tulemuse, mis on ühtlasi uueks TPI rekordiks, saavutas I kursuse mehaanika-üliõpilane Reijo Kesa 50 m vabaujumises ajaga 25,9 sek. Endine rekord (26,1 sek.) kuulus Taivo Viilepile.

Meie ujujate paremad tulemused olid järgmised:
50 m vabalt — 2. Anneli Norman 34,1.
50 m rinnuli — 1. Kadri Elken 42,1; 1. Aksel Luige 34,5.
50 m liblikujumine — 1. Epp Tui 37,6; 3. Innar Meitre 30,3.
50 m selili — 1. Aili Korjus 41,3; 3. Jüri Pärt 32,2.

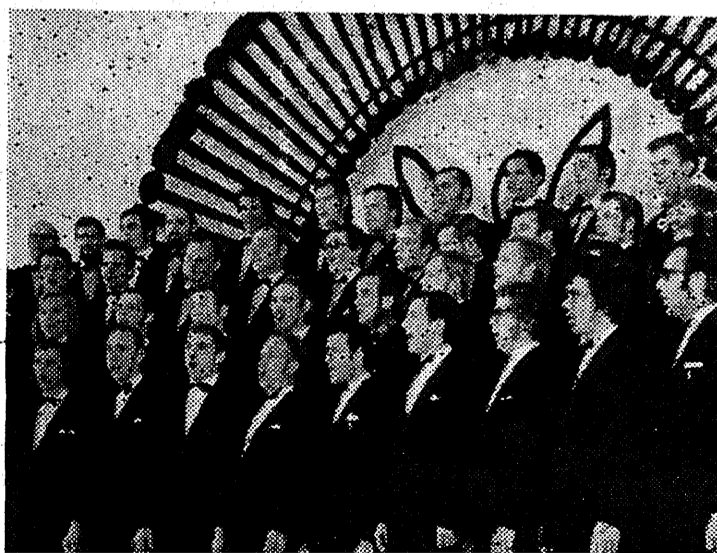
100 m vabalt — 2. Merike Lutus 1.28,8; 1. Reijo Kesa 1.00,0.
100 m rinnuli — 1. Epp Tui 1.30,8; 1. Vello Valmann 1.17,6.
100 m liblikujumine — 3. Innar Meitre 1.07,6.

100 m selili — 2. Aili Korjus 1.28,5; 3. Jüri Pärt 1.12,8.
200 m kompleksujumine — 1. Epp Tui 3.12,1; 2. Vello Valmann 2.40,8.

Naiste 4x50 m vabalt teateujumise võitsid meie üliõpilased. Samal ajal meestele jäädid teiseks.

Plaanis on meie ujujate vastukülaskäik Moskvasse 1. märtsil.

FRIEDEL RAUDSEPP
TPI ujumiskoondise treener

● Laulab TPI Akadeemiline Meeskoor.